№ 138 Київ. Неділя, 19 іюня (2 липня) 1911 р.

Ціна окремого № 3 коп. № 138

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМИЧНА і ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.

РІК ШОСТИЙ

Адреса редакції і контори:
у Київі, Велика Підвальна вул. д. 6,
БІЛЯ ЗОЛОТИХ ВОРІТ
Телефон редакції 1458.
ТЕЛЕФОН ДРУКАРНІ 1069.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1911

на 1рік	на 11м.	на 10м.	на 9 м.	на 8 м.	на 7 м.	на 6 м.	на 5 м.	на 4 м.	на 3 м.	на 2 м	на 1м.
6.	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	65.

Передплат. на рік можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 янв. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб., в 3 стр.: на 1 янв. 2 карб., на 1 мар. 2 карб. і на 1 мая 2 к., або по 1 карб. на протязі перш. шости місяців.

Ціна „Раді" за кордон: на рік 11 р., (27 крон 94 гелери на австрійську валюту). на 1/2 року—5 р. 50 к. на 1/4 року—2 р. 75 к., на 1 м—1 р. Коли закорд. читачі передплачують газету через почтамти, то платять за газету по ціні встановленій для передплатників в Росії.

Передплата приймається тільки з 1-го числа кожн. місяця.

ЗА ЗМІНУ АДРЕСИ 30 КОП.
(При зміні неодмінно прикладати стару адресу).

Авторі рукописів повинні подавати своє призвіще і адресу. Редакція може скорочувати і зміняти статті: більші статті, до друку негодящі, переховуються в редакції 3 місяці і висилаются авторам їх коштом, а дрібні замітки й дописи одразу знищуються. Рукописи, на яких не зазначені умови друку, вважаються безплатними.

З ПРИВОДУ надісланих до газети ВІРШІВ редакція не листується.

Просять авторів додержуватись правопису „Ради".

УМОВИ ДРУКУВАННЯ ОПОВІСТОК:

За рядок петіту попереду тексту, або за його місце, платиться за перший раз 40 коп., а далі по 20 коп.

За рядок петіту після тексту: за перший раз 20 коп., за другий—10 коп. Хто шукає заробітку, платить за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз, при умові друкування не менше 3-х раз.

Жертвуйте на пам'ятник Т. ШЕВЧЕНКОВІ у Київі!

◆◆◆◆◆◆ Жертви по всій Росії дозволено збірати Полтавській Губернській Земській Управі та Київській Городській управі. ◆◆◆◆◆◆

Пора поновити передплату на друге півріччя!

На пів року
з 1-го іюля і до кінця року газета „РАДА"
коштує 3 руб. 25 коп.

Південно-Російський Хліборобський Сіндікат
Київ, Бульварна 9, телефон 307.
ПРОПОНУЄ:
Хліборобські машини та знаряддя
першокласних Російських й закордонних заводів
Молошний посуд.
Суперфосфат, томасшлак, селітру, каініт, гіпс, хлористий барій, швейнфуртську зелень, мідний купорос.
НАСІННЯ ПОЛЬОВЕ Й ОГОРОДНЄ. МІШКИ. 10-481-5

Скрипки, гітари
балабайки, гармонії
і всі инші музичні струменти, грамофони і ноти у найбільшому виборі по цінам помірним в головнім складі музичних струментів і нот
Г. І. ЦИНДРЖИШЕКА. Київ, Хрещатик, 41, бель-етаж.
Цінники на жадання—дурно.
1559—48

На цю зиму, з сентября і на далі збіраю українську трупу. Потрібен спільник з паєм рівним моєму театральному інвентарю—до 5000 карб.
Вдаватися: Армавір П. Прохоровичу.

Нова книжка
„Страви й напитки на Україні"
склала З. Клиновецька.
Зміст: 1) Борщі та юшки. 2) До борщів та юшок. 3) Смаженина (печиво). 4) Риба. 5) Піддеви. 6) Городина. 7) Страви з борошна, сирі то-що. 2) Каші та бабки. 9) Солодку страви. 10) Запаси. 11) Закуски. 12) Напитки. 13) Хліб, булки, пиріжки, 14) Паски. 15) Солодке тісто. 16) Повидла, варення, цукерки.
Всього 1000 порад і рецептів.
ЦІНА 90 КОП., на кращому папері 1 КАРБ. 30 КОП.
Умови продажу: хто виписує з складу 3 примірники, тому пересилка дурно; 5 прим.—тому 10% знижки; 10 прим.—тому посилається 11-й примірник дурно
Умови продажу книгарням: при виписці з складу до 100 примірників знижка 33 1/3% од 100 пр.—40%, од 400 пр.—50%.
Адреса складу: Київ, почт. ящ. № 235 для З. К.
Продається ця книга у Київі: кн. маг. Череповського, Фундуклеїв. 4 і по всіх укр. книгарнях.

Об'єднаний Комітет по збудуванню пам'ятника Т. Г. Шевченкові
ОПОВІЩАЄ
Третій Міжнародній КОНКУРС
на утворення ескіза пам'ятника Тарасові Григоровичу Шевченкові, що має бути збудований у Київі.
Премія призначена в 3000 карб.
Ескізи на конкурс мають бути прислані до 3 год. дня 20 декабря ст. ст. 1912 року.
Докладну програму конкурса можна одержати в об'єднанім комітеті (Київська Городська Управа) або прочитати в журналі „Зодчій", що надрукував повну програму. р.-437-17

У ХАРЬКОВІ
передплачувати „РАДУ" на таких-же умовах, як і в конторі газети, можна в „Українській книгарні". Рибна 25.

І-ша ЗУБНА лікарня.
Прорізна 10. ПРИ ЛІКАРНІ ХИРУРГ.

В Таганрозі
на вакзалі, можно купувати № № „Ради" в книжн. киоскові.

ШПАЛЕРИ
найновіших малюнків у великім виборі є на фабричнім складі
Бр. Тарнополь
Київ, Хрещатик 16/2.
Взірці висилаются дурно.
ПРОДАЖ ДАХОВОГО ТОЛЮ.

1902 перше 1902
ВЗАЄМНЕ
ТОВАРИСТВО СТРАХУВАННЯ
ЖИТТЯ
бере: Найнижчі премії.
віддає: Найвигідніші полісні умови
УПРАВЛІННЯ ОокругУ
Київ, Прорізна, 3.
Просп. і умови висил. даром.
Тел. 1898.
0-391-5

У ПОЛТАВІ
передплачувати „РАДУ" на таких-же умовах, як і в конторі газети, а також купувати в роздріб—можна в книгарні Г. МАРКЕВИЧА ул. Котляревського.

У Катеринославі
в книгарні Лозинської на Проспекті.
приймається передплата на газ. „РАДА" на таких-же умовах, як і в конторі газети, а також продаються окремі №№ в роздріб.

Видавництво „Зоря" випустило такі книжки:
№ 1. Бласко Ібаньес. „Присуд" ц. 3 к.
№ 2. Бласко Ібаньес. „Заїць" . ц. 3 к.
№ 3. Бласко Ібаньес. „Сумна весна" . . . . . ц. 3 к.
№ 4. Бласко Ібаньес. „Двох відразу" . . . . . ц. 3 к.
№ 5. Бласко Ібаньес. „Покинули людину!" . . . . . ц. 3 к.
№ 6. Бласко Ібаньес. „На морі" ц. 4 к.
№ 7. Бласко Ібаньес. „Морський Гайдамака" . . . . . ц. 3 к.
№ 8. Бласко Ібаньес. „Страховище" . . . . . ц. 3 к.
№ 9. Бласко Ібаньес. „Мур" . ц. 3 к.
№ 10. Бласко Ібаньес. „Бенкет негідника" . . . . . ц. 3 к.
№№ 1-10-6. Бласко Ібаньес. Новели (на кращ. пап. ц. 45 к. (всі ці видання з малюнками).
№ 11. П. Понятенко. Значіння рідної мови для поетичної творчости Шевченка. ц. 5 к.
ПРОДАЖ по книгарнях в Київі, Полтаві і др. міст.
Склади видання.
Київ, в книгарнях: 1) Українській (Безаківська 8), 2) Літ.-Наук.-Вістника (В.-Володимирська 28) і 3) Череповського (Фундуклеївська 4). 19-9

Хто помиляється?

Київська спілка споживчих товариств, як уже відомо нашим читачам, безславно скінчила свої дні, передавши свою торговельну діяльність московській спільці. У свій час наша редакція дала голос у цій справі поодиноким особам, але сама ухилилась од розгляду цього питання, гадаючи, що „лежачого не б'ють". Тепер в органі київської спілки („Наше Дѣло" число 11) уміщено статтю п. т. „Коллективныя ошибки", в якій бюро спілки кидає докори на нашу адресу й на адресу двох кооперативних з'їздів, що відбулись недавно в Київі. Обвинувачують нас у „тенденційности" і в бажанні „розбивати кооперативні сили". На ці докори не можна не відповісти.

„Наше Дѣло" ласкаво визнає за українцями право „мати своє" в сфері культурній—мову, пісню, театр, літературу. Але на сферу економичну це право, на думку газети, не повинно поширюватись. Тим більш являються безпідставними домагання українців у сфері кооперації, не тільки не звязаної з ознаками національної окремішности, а по суті просто чужої яких-небудь національних обмежень. А проте українці вперто не хотять зрозуміти цієї елементарної істини. „Київська українська газета „Рада",—скаржиться „Н. Д.",—перед з'їздом представників споживчих товариств умістила *тенденційно-агітаційну* (курсів наш. *Ред.*) статтю, в якій вимагала, щоб за київською спілкою зоставлено було повну самостійність. На самім з'їзді один українець також казав, що київська спілка не повинна йти у прийми до московської. Нарешті—horribile dictu!—обидва з'їзди представників позичкових і позичково-ощадних товариств висловились за те, щоб у Київі, за прикладом Москви, було засновано свій народний банк"...

Такі-то наші злочинства, ось у чім тенденційність нашої агітації. По правді кажучи, така оцінка стремлінь українського громадянства з боку „Наш. Дѣла" нас ні скільки не дивує. З самого початку заснування цієї газети її керманичі надавали їй яскраво-визначений централізаторсько - обрусительний характер, і хоть час од часу в ній з'являються де-які статті й дописи українською мовою, проте відомо, що це робиться більше „для годиться", ніж по добрій волі—газета все-ж таки видається на українські гроші!

Але необачний виступ „Наш. Дѣла" дає нам нагоду яскравіше підкреслити нашу прінціпіяльну позіцію в цій важній справі й ми користуємось цею нагодою.

Так, ми обстоюємо за повну націоналізацію не тільки культурного, а також і економичного українського життя. І для нас нема і не може бути ніяких виїмків. Кооперація по своїй суті не в'яжеться ні з якими національними обмеженнями? Ми, як раз навпаки, думаємо й маємо підстави думати, що тільки та кооперація нормально живе й розвивається, яка збудована на національнім ґрунті. Живий приклад перед нами—Галичина. Доки кооперація там не мала яскравого національного обличчя—вона ледве животіла. А після того, як вона стала національною українською, вона розвинулась і розвивається величезними кроками.

Ще кращий приклад—Росія. Де в Росії кооперація найкраще розвинена? На національних окраїнах—у Польщі, Надбалтійщині то-що. А це тому, що вона там має під собою твердий національний грунт.

У Польщі вона польська, в Надбалтійщині—латишська й естонська, й через те там не помічаються такі ненормальні явища, як, прим., у нас, де кооперація й досі ще не має певного національного обличчя.

Може, через те й загинула так безславно київська спілка, що вона була пройнята космополітичними тенденціями. Україна прокидається до національного життя, й тільки в контакті з цим рухом можуть процвітати у нас демократичні організації. Коли ж яка небудь демократична організація намагається йти проти цеї течії—життя її неминуче змете, як змело воно київську спілку.

Співають „Лазаря"...

Недавно в органі польських аграріїв „Dziennik Kijowski" граф Ксаверий Красіцький умістив листа під заголовком „Do rosyan—sąsiadów naszych na Rusi". Лист цей, видрукований замісць передовиці, до того-ж з прихильною рекомендацією редакції, можна трактувати яко вираз сучасних думок і настроїв певної і значної частини польського громадянства—переважно властителів земельних посілостей—у нас на Україні. Власне, висловлені в цім листі думки про культурну місію і ніби користну для краю працю родичів тітулованого автора для нас не нові і цікаві хіба пристосуванням їх проти росіян; більшу увагу звертає той політичний настрій, що, як свідчить лист, очевидно, панує тепер в колах польського суспільства з поводу націоналистичних заходів уряду в новім земстві південно-західного краю. Цікавий тон автора листа—спершу благородно-ображений, а далі благородно-принижений, що дуже нагадує благенький спів про убогого Лазаря. Написано листа в справі обмеження виборчих прав поляків у запроваджуванім тепер у нас земстві і обернено, як і свідчить заголовок, до росіян, сусідів польських на Україні, тоб-то таких же, як і вони, більших земельних власників. Характерна дрібна, але значна, риса,—автор скрізь свідомо уживає історичних, що мають в ріжних місцях инший зміст, терминів: замісць Україна, українець, український—Ruś, rusin, rusiński; ukraińcami він зве поляків, краєвих мешканців.

На вступі гр. Красіцький каже, що польські посли в Раді Державній свого часу перестерігали росіян і протестували проти запровадження вузько-націоналистичного земства з обмеженням в ньому прав поляків; тепер полякам випадає сказати, як вони розуміють „сусідські стосунки" надалі. Взаїмні стосунки поляків і росіян на Україні, на думку автора, завжди були ненормальні: тим часом, як поляки були, мовляв, культуртрегерами краю (ojcowie nasi zaludnili ten kraj i zamienili „dzikie pola" w tysączne włości i sadyby, krzewiące kulturę), росіяне-ж, якихсь 50 літ тому, з явились, як „імпорт урядової політики" для здобування з ласки уряду „за безцінь земель поляків, що спродували свою батьківщину, не завжди з власної вини". Отже порозуміння між такими протилежними елементами не було і не могло бути, бо що для росіян було тільки спекуляцією, легкою поживою, то для поляків будувалось на певній „*традиції*, *праці* і розумінню властности не тільки, як права, але й як *обов'язку*". Ми на хвилинку зупинимось на цій благородній ламентації графа, щоб запитати його: які це були „традиції"—чи не традиції національно-релігійного насильства, економичного визискування і культурного поневолення під моральним впливом канчука, що принесли з собою колись на Україну їх ojcowie? чи не змішує він „праці" для власного добробуту плантаторів, якими були і зостались поки його тутешні земляки, з працею для загального

добробуту краю і переважно його автохтонної української людности? В чім виявилось це розуміння власности, не тільки як права, але й як *обов'язку*—чи не в тім, щоб від людности тільки брати і взамін їй нічого не давати?

Взагалі ми не розуміємо, якою *культурою* так люблять похвалятись поляки, що ніби принесли вони на Україну. Де вона? Можна говорити про культуру там, в королівській Польщі, де вона справді є, а де-ж вона в нас? Справжня культура може успішно розвиватись і процвітати тільки на національнім грунті, в живім і діяльнім народнім організмі. У нас поляки свого національного грунту не мають, являючись тільки чужим додатком, що живе на нашім народнім організмі і живиться його соками. Як розуміють вони власність, не тільки як право, а як обов'язок, може свідчити той стан економичного убозства, культурної одсталости і темряви, в якім ці культуртрегери держуть наш народ,—варто тільки поглянути, як живе, що знає, як нарешті виглядає наш „хлоп" (селянин), робітник на їх плантаціях. Що-ж зробили вони для української людности? Чи придивились вони до сучасного ідейного українського руху, що єдине може нести в народні маси справжню культуру і освіту? Чи підпирають його? Чи визнають себе *українськими*, а не якими иншими, *громадянами* на нашій теріторії, чи тільки фальшиво називають себе ukraińcami, являючись діяльними спільниками зайдів-росіян для економичного вивиску края і пасивними їх помічниками в справі русіфікації, накидання поверхової російської культури? В чім же тоді ріжниця між ними і росіянами, до яких вони з такою по гордою ставляться? Для нас, правду сказати—обоє рябоє!

До чого ж доводять їх аліянси і контакти з росіянами на Україні? Навіть спроби об'єднання на чисто матеріяльних підставах, в справі організації свого роду економичного треста російсько-польських властителів, не довели їх до бажаних наслідків. Недавній, сумної пам'яти, „Rosyjsko-Polski związek właścicieli" мусив би їх переконати, що помимо матеріяльних інтересів, що ніби їх єднали, інтереси російської політики, ворожі польському елементові в цім краї, мусять так чи инак позначити свій вплив навіть в такій організації. І от граф тепер проливає сльози жалощів, що і дальші їх спроби порозуміння з росіянами вже в справах краєвої політики теж їх гірко розчарували.

Справді, ми, мовляв, маючи повну можливість вибрати до Думи поляка, вибрали росіянина гр. Бобринського. І що ж за це дістали тепер? Обкраєне земство, де поляків відгорожено в окрему курію, а росіянам з гори забезпечена більшість. І граф б'є себе в груди, запевняючи, що людність краю не хоче такого земства, що справедливість не може годитись з тим, щоб співобивателі платили однаково, а неоднакові мали права. Так то воно так, але ж людність, та більша українська людність також обмежена в своїх правах в цім земстві, та либонь не за неї побивається вельможний автор. Уряд утворює земство з яскраво виявленою політичною закраскою, з перевагою певних політично-благонадійних елементів місцевого громадянства, з інспірованими їм з гори політичними директивами. На перший план висувається роля місцевого земства, як сили політичної, як організації, що покликана помагати урядові в запровадженню „истинно-русскихъ" основ державности. Не покладаючись цілком на місцеві елементи, уряд притягає до участи в земських виборах і земскім будівництві чиновників з Сібіру і з столиць, що б вони взяли до рук справу земського господарства. От же справа стоїть надзвичайно ясно. Чи не пізно і чи не даремно обертати свої ламентації до сподівання спільників-росіян, що йдуть в однім темпі з урядом, як це робить гр. Красіцький? І чи не курйозно виглядає комічно-гордовита постать графа, що тільки що проспівавши пісню Лазаря, заявляє: „Коли на передостанніх виборах до Ради Державної ми казали вам, що не простягаємо руки до росіян, як приятелі, бо це було б фальшею, але як сусіди до спільного життя, то тепер, коли так по своєму ви окреслюєте товариські в праці і пожиттю стосунки, не наша вже буде річ простягати руку". Яко відгук на цю його заяву „Свѣтъ" тепер грізно відповідає полякам: „Хто об'являє війну, той не сміє скаржитись на її наслідки". В майбутнім земстві граф проте в імени своїх земляків: „Коли добро краю буде вимагати напруження всіх сил, то підемо з вами, хоч би плече в плече, з товариським старанням, але без товариського почуття. Після праці буде чи ненайкраще, щоб кожний з нас вернувся до себе"... Гордовито, але межи словами відчувається ніби ще якась надія. Виходить, що й цієї науки було замало.

З розвитком інтенсивного господарства класовий антагонізм, що зростає поволі вже і в нашім громадянстві, ще більше загостриться з боку демократичних верств українських до поляків, „властителів дібр", тоді ж загостриться дужче і антагонізм національний між поляками і тубольцями українцями, і певно у відповідних колах тієї і другої нації виникне потреба національної толеранції і порозуміння в справах національно-краєвих. Це скаже їм зробити їх політичний розум і це треба б вже тепер мати їм на увазі, вибіраючи політичних спільників.

Микола Вороний.

Крізіс в австрійському кабінеті.

(*Од власного львівського кореспондента*).

„Не так склалося, як ждалося!"—мусить собі тепер думати австрійський президент міністрів бар. Бінерт. Розпускаючи парламент, сподівався він, що нові вибори скріплять його становище, а тимчасом нові вибори випали так, що він сам мусить подаватися до димісії.

В попередньому парламенті основою правительственної більшости був християнсько-соціяльний клуб. Тимчасом нові вибори принесли для християнсько-соціяльної партії велику несподіванку. Партія, що досі мала в своїх руках Відень, здобула при сих виборах ледви три віденські мандати. Тай то здобули ті мандати самі рядові члени партії, а всі партійні провідники: президент попереднього парламента Патай, міністер торговлі Вайскірхнер, бурмістр Відня Наймаєр, голова партії і краєвий маршалок Долішньої Австрії кн. Ліхтенштайн—всі вони при виборах провалилися.

Коли при головних виборах зарисувався їх упадок, бар. Бінерт заходився їх рятувати. За його ініціятивою скликано конференцію всіх німецьких буржуазних партій, щоб заключити виборчий блок проти соціяльної демократії. Але виборці не дали собі накинути такої виборчої тактики. Прийшли тісніші вибори і провідники християнсько-соціяльної партії таки провалилися.

Невдоволена таким результатом виборів, християнсько-соціяльна партія набралася опозиційного духа і бачучи, що не може в правительственній більшости грати на першій скрипці, проклямувала тактику свобідної руки. З окрема міністер торговлі Вайскірхнер, який засідав у кабінеті, як муж довір'я християнсько-соціяльного клуба, втративши мандат, подався до димісії.

Це становище християнсько-соціяльної партії сильно захитало позицію бар. Бінерта, який головну надію в будучім парламенті покладав на християнсько-соціяльний клуб.

Крім того подався до димісії також міністер Гломбінський, провідник вшехпольської партії. В попередньому парляменті вшехпольська партія була в польськім колі найсильнійша і тому її провідник став спершу презесом кола, а опісля членом кабінету. Та тепер вшехполяки матимуть всього 5--6 послів, отже Гломбінський, бачучи, що не матиме на кім опертися, подався в одставку.

Цісар одставку обох міністрів приняв і назначив управителем міністерства торгівлі шефа секції Матаю, а управителем міністерства залізниць шефа секції Реля.

Одставка цих двох міністрів була, так сказати, прологом до одставки бар. Бінерта. І в той момент, коли офіціяльно оповіщено про одставку Вайскірхнера і Гломбінського, було вже звісно, що за цим наступить одставка бар. Бінерта.

Наслідником бар. Бінерта має стати бар. Гавч, який був президентом міністрів тоді, коли австрійський парламент рішив перевести виборчу реформу на основі загального, рівного, безпосереднього і тайного виборчого права. Покликання Гавча на становище президента міністрів уважають уже порішеним фактом. Зрештою всі міністри зостануться ті самі.

В українців бар. Гавч має усякі симпатії за те, що його проект виборчої реформи був корисніший для українського народу, ніж теперішній закон. Поляки знов не можуть забути йому того, що коли вони домагалися під час виборчої реформи особливої перемоги над українським народом, покликаючись на свою вірність для держави, він їм прилюдно в парляменті відповів: „За вашу вірність діставали ви аж занадто велику заплату!"

Ось так нові вибори несподівано повалили бар. Бінерта, який, здавалося, має таке довірря у корони, що швидче можна сподіватися раз за разом роспуска парламента, ніж уступлення президента міністрів.

М. Лозинський.

З газет та журналів.

*** На пресловутий проект д. Лободовського повернути народні гроші, зібрані копійками на пам'ятник Т. Шевченкові у Київі на запомогу родичам Кобзаря, відгукнулись між иншим і „Одес. Новости" в статті „Вороны надъ памятникомъ Шевченка".

Таких круків (як д. Лободовський)—пише газета,—не мало і від часу до часу вони каркають, то в „Земщині", то в „Рус. Знам." і подібних їм „органах". Особливо цікаве в тому поході проти Шевченка те, що в газетах одного напрямку, а частенько в одній і тій, бувають зовсім протилежні погляди на поета: одні, як „Кіевлянинъ", „Рус. Зн." називають його „анархистом" і т. инш., а „Рус. Рѣчь" (видається в Одесі) підтасовує його твори під свої погляди, непідходящі-ж твори одкидає, як фальсіфікацію. „Новое Время" в однім і тім же числі устами Меншикова виливає цілі цебри болота на поета, а нижче Шумигорський називає Шевченка „большимъ русскимъ (sic) народнымъ поэтомъ въ широкомъ смыслѣ этого слова".

Така вже „лайка" цих газет. Але як би ті круки там не каркали, той вже факт, що при таких важких умовах вдалось зібрати трудовими копійками коло ста тисяч рублів, показує, що Україна знає і вміє шанувати свого поета і цим самим будує йому нерукотворний пам'ятник, недоступний ні для яких круків.

*** Всеславянським з'їздом журналістів починає цікавитися і російська поступова преса. В останьому числі „Кіевск. Почты" уміщено з приводу нього статтю; газета, зазначивши деякі непевні махінації головних діячів з'їзду, як, наприклад, те, що петербурзьке агенство оповістило, що „украинцы не заявляли правленію союза о своемъ участіи", тоді як вони категорично зріклись цього, ставиться цілком негативно до такого „славянофільського" з'їзду.

„Але чого-ж представники поступової славянської журналистики ставляться так негативно до з'їзду? спитає читач.

І газета дає на це таку відповідь.

„Для цього єсть багато підстав. Перш усього, ідея всеславянського об'єднання—передчасна ідея. Може бути, що коли небудь і настане той час, що „мечі перекуються на рала", а „лев буде мирно пастись з ягнятами". Спілка може бути тільки між рівними, а спілка між гнобителем і пригнобленим—це ненатурально і не корисно. Нехай раніш уладнаються стосунки між окремими славянськими національностями, нехай кожна з них завоює умови нормальні для свого розвитку,—а тоді вже і час до праці всеславянським „миротворцям".

Стара правда. Тим більш, що досі всякі „всеславянські" заходи ні разу не дали абсолютно ніяких певних і для кого-б то не було корисних наслідків. Надто вже ріжномастна публіка для того, щоб заспівати одним хором.

ПО РОСІЇ.

— **Росія на всеслав'янській виставці преси.** В головне управління в справах друку надіслано запросини од сербського уряду взяти участь експонатами у всеславянській виставці друкованих творів, яка має одкритися в кінці іюня і на початку іюля цього року. Міністерство внутрішніх справ дозволило послати на цю виставу одділ періодичної преси 1910 року, що був на виставці друкованих творів, яка закрилася 15 іюня. В Белград одішлють всі газети і журнали, які вийшли на російській, польській, українській і білоруській мовах, видання, присвячені ювилею 19 февраля 1861 року, таблиці, діограми, що показують зріст російської преси за останніх 3 роки. Для завідування одділом виставки посилають в Белград головного редактора „Правительственнаго Вѣстника" Башмакова. (Р. У.).

— **Реформа духовної школи.** Недавно під предсідательством архиепископа фінляндського Сергія одбулося друге засідання наради в справі реформи духовних шкіл. Нарада в прінціпі згодилася з проектом архиепископа про поділ духовних шкіл на шестикласові прогімназії і чотирьохкласові семинарії. Між иншим професор Остроумов висловив на засіданні таку думку: „У нас є два типи шкіл,—казав він, один—реальні школи, де центральне місце займають математика і природознавчі науки, другий—класичні гімназії, де панують мови, біля яких гуртується старосвітська культура, історія народів і инше. Нам треба утворити третій тип, тип духовної школи, в якій на першому місці повинні стати такі науки, як філософія і богословіе, а всі инші повинні стати на другорядному місці". (Г. М).

— **Городські шкільні колонії.** 14 іюня в маєткові „Мѣдное" поблизу пристані „Мойка" в Петербурзі посвятили будівлю городських оздоровительних дитячих колоній для учнів початкових шкіл—хлопчиків і дівчаток. Колонії заводяться на великому клаптеві землі з старовинною садибою, що колись належала Імператриці Єлизаветі Петровні і яку купив потім письменник Лейкін і подарував городові спеціяльно для заведення там дитячих колоній. Тепер на цьому участкові город збудував 12 павільонів, з яких кожний вирахований на 75—100 дітей. При будуванні були взяті до уваги всі потрібні гігієничні умови. Заведені венгіляції, печі. Діти будуть користуватися під час їхнього пробування в колоніях всією потрібною білизною і одежою од города. Кожній дитині будуть давати що-дня обов'язково м'ясну харч і не менше півкварти молока. При колоніях буде заведена аптека і три лазарети. Загальний догляд за дітьми-колоністами доручатиметься учителькам народніх шкіл і курсисткам вищих жіночих курсів так, щоб на кожну з них випадало 75 дітей. При колоніях завжди будуть жити два лікарі і де-кілько фершалок, які будуть завідувати санітарно-гігієничною частиною колонії і доглядати за здоровлям дітей. Тепер там роблять артезіянські колодязі, бо доброї води на місці немає. (Рѣчь).

— **Боротьба з піяцтвом.** Державна Дума, розглядаючи підчас минулої сесії роспис головного управління неокладних зборів і казенного продажу напитків, висловила побажання, щоб для зменшення п'янства монопольщики не були заінтересовані в великому продажу горілки і щоб давали їм нагороду не за те, що вони продадуть більше. Приступивши до здійснення цього побажання, відомство, як повідомляє „Рѣчь", зустрінулось з багатьома перешкодами. Виявилося, що сідельці отих монополій, які роблять великі обороти, чимало обтяжені роботою, тоді як в більш глухіших місцях сидельці мають собі роботи далеко менше. Було б несправедливо платити всім їм жалування однакове. Через це вирішили, лишивши на далі діференціяльну сістему оплачування сидельців, вживати її, одначе, не до більшого або меншого продажу вина, а до економичних умов тих місцевостей, де є монополії. Міністерство фінансів в цьому напрямі виробило особливий законопроект, якого розіслали тепер управителям акцизними зборами, щоб ті подали свої з цього приводу думки.

— **Про ночлежки.** Недавно в російському техничному товаристві в Петербурзі Ільїн подав доклад про заве-

---

* * *

Я з ласкою—сміхом
Стрічаю життя,
Молюся і вірю,
Молюсь, як дитя,—
І сонцю палкому,
І зорям ясним,
І травам пахучим...
І вітрам прудким...
Так хочу розлиться
Росою в квітках,
Так хочу лунати
Я співом в лісах,
Розбуркати в грудях
Найкращі чуття,
Щоб славити Бога
І славить життя!..

П. Гай.

СОЛОВЕЙ.

— І що таки за людина був отой Данило Прохорець, так такої вже другої не знайдеш на всьому білому світі. Плохе, мов те ягнятко; веселе, жартовливе, як горобчик. Було як удягне оце синю чумарочку з циганськими балабончиками замісць ґудзиків, червоним поясочком підпережеться, взує шкапові чобітки, чубик наїжичить, та як прійде на яку вечірку, то дівчата за ним аж не потовпляться. Цілий вечір у всіх забавках верховодить він. Чи Прохорець танцювать, то й усі танцювать, чи Прохорець співать, то й усі співать. Инших хлопців може й смокче за серце заздрість, та проте коряться. Хіба можна було гніватись на цю людину, що нікому ніколи слова на-криво не скаже?..

І от коли б не ця спасенна душа, то на все життя вчепив би я собі лихо...

Так почав росказувати про свою пригоду Семен Лимаренко.

Сиділи ми в поганенькому ресторанчикові. Перед нами стояла величезна посудина з горілкою, бо Семен таки добре любив випить при нагоді, і лежав порізаний оселедець. Лакей з продраними ліктями і з пикою професіонального душогуба побіг десь у кухню замовляти „тюхтелі". Семенові заманулось їх. З неспокійним серцем виглядав я з цього невідомого наїдку. Не за себе мені страшно було: я зарікся в думці й крихти в рот не брати. Боявся я за Семена, бо сердега, смикнувши добре горілки, хватав тепер з перед себе все, як шуліка. Другий лакей оддалеки наглядав за нами, щоб ми чисом, впоравши оселедець, не накивали п'ятами.

— Жили ми з ним в одній кімнаті—вів далі Лимаренко—на шостому поверсі. Дім стояв саме на бою: чотирі улиці сходились в одно місце. Трамваї ревуть, не вгаваючи. Звощики грюкотять. Нігде ні деревця, ні травинки... Ні, брешу. В глибокому, як колодязь, дворі, вибитому камінем і такому тісному, що гарбою та парою волів повернутись нігде, ріс густий, високий кущ бузку. Під ним стояли ослони. Хто хотів природи, той приходив сюди, сідав... Під цим кущем ледві й не спобігла мене лиха година.

Жили ми в таких злиднях, що бодай ворог не діждав. Заробітки були лихі. Служили ми обидва при копійчаній бульварній газетці. Він читав коректу і, коли редактор був п'яний або одбував висидку, писав замісць його чергову главу романа з еспанського життя, а я подавав телеграми і писав кореспонденції з усіх городів Російської держави й закордону. Оце нас і на світі держало. І от щоб ви думали?.. При таких достатках я мало не оженився!..

Лимаренко випив чарку.

— Що суботи тягав мене Прохорець в одно місце на танці. Сам я не танцював, Боже борони! Танцював Данило, а я примощусь в куточку, гукну подати пляшечку-другу пива та й сьорбаю собі помалу. Иноді присяде хто небудь з копійчаних „душогубів", се б то тих, що подають в газету звістки про всякі криваві події, які станутьcя за день в городі, отак і прогомонимо геть за північ. А щоб отам з дівчатами побалакать, пожартувать—то й в думку ніколи не приходило. Не вмію підступитись...

Та вже не даром кажуть старі люде, що з ким, мовляв, поведешся, того й наберешся. Буваючи в гурті дівчат, накинув і я одну оком. Що й казать, дівчина простора, гарна... Плахта на їй шовкова, сорочка вишивана, на шиї доброго намиста разків з десять. Рот тільки повеликуватий. Коли чужі діти танцюють чи метелиці, чи гопака, чи инших танців, вона продає редьку. Продавать редьку—це на жаргоні танцюристів означає простоять під стіною цілий вечір і ні в одному танці й ногою не дриґнуть. Якось пари їй все не випадало. Раз і питаю Прохорця.

— Даниле, що воно то за дівка?

А він, шалений, нічого не одказавши, повернувся до неї та й гука:

— Наталочко, ідіть мерщій, з вами добродій хоче познайомитись!

Наталочка зразу ж таки підійшла. Прохорець познайомив нас та й пішов, а ти що хоч, те й роби. Мовчить вона, мовчу й я. Ну що ти їй казатимеш?.. Коли це питає протягом, протягом.

— Чи ви не боїтеся мертвяків?

— Ні!—одказав я і почав пить пиво.

Чогось їй оті мертвяки до вподоби припали. Після цього зустрічались ми часто, то тільки й розмови було в неї, що про їх.

Лимаренко випив посліль дві чарки. Лакей приніс вечерю.

— Став я вчащати до неї—росказував він далі, заїдаючи „тюхтелями",—приохотила вона мене до спиритизму, чи чорт його батька знає, що воно було: сідали ми вдвох за стіл, робили з рук ланцюг, і стіл починав вертітись. Тепер на цю витівку мене вже не піймаєш, ні...

Семен знов випив. Горілка чогось не брала його.

— І от пам'ятаю, саме на Симона Зилота ввечері, коли баби по селах всяке коріння копають, горілку настоювати, приходить Наталочка.

— Нумо, каже, Семене, стіл вертіть.

— Нехай йому абищо!—одказав я. Ходім краще на лоно природи.

Говорячи про природу, я мав на думці кущ бузку посеред двору.

— Чи так, то й так!—згодилася вона.

Вийшли ми, сіли. Ніч була місячна, тепла. Повітря, наче та купіль, на всяких зіллях зготовлена, якою малим мила ненька на святу неділю. Так тебе й голубить, так тебе й цілує... В голові в мене колесом завертілись думки: доки його, мовляв, спотикатись по світу підтоптаним парубком. Сміються всі з перестарих дівок, а спитати, чим кращі перестарі парубки?.. Мертвий це народ, нікчемний... Немає з їх для життя ні шуму, ні пива. Воно їм нічого й вони йому нічого...

Почалась між ними розмова тиха, лагідна. І так схотілося мені взять оцю дівчину за обидві руки і тихенько, тихенько поцілувати її в губи, щоки, лоб... Але з-заду наче щось зашаруділо, і я облишав.

Гомонимо. Аж ось диво-дивно: в кущі бузку зразу тихенько, крадькома, а потім все сміливіше й сміливіше затьохкав соловей.

— Боже, як хороше!—ледві чутно промовила Наталочка і якось непомітно прихилилась до мене.

— Так, моє серденько, гарно!—зітхнув я на всі груди.

Соловей, наче підбадьорений нашими словами, голосно співав, переходячи з одного номеру свого репертуара на другий. Він то оце тонко, тонко заведе, то наче горохом сипне з полиці, то ніжно задзвенить, як вода в луві, що тече кудись, нишпорячи поміж зеленою травою. З вікон повихилялися кватиранти й слухали.

— І як він залетів сюди, з чого воно живе тут?—спитала Наталочка, гаряче дихаючи мені на шию.

— Птиця,—одказав я. Хіба йому багато треба...

Згадка про птиць небесних, які ні сіють, ні орють і Господь держить їх на світі, надала мені сміливости.

— Наталочко!—хотів я сказати,—будь моєю жінкою, повінчаємось!

Але Наталочці схотілось подивитись на солов'я. Вона зроду не бачила його.

Ми встали й почали тихенько вдивлятись в кущ. Соловей співав, аж захлипався. Очі в мене були кращі ніж у неї і я перший побачив співця. Побачив і охолов... В кущі сидів Прохорець і витриньовував на дерев'яній играшці, яку—я тільки тепер згадав—купив він три дні тому за п'ять копійок у якогось халамидника...

Після цього, товаришу, наче надо мною зразу, сім баб пошептало: перехотілось мені і женитись і все. Мовчки одвів Наталочку додому. А як назад вертався, то така мене лютість взяла, що й висловити не можу. Вглежу оце собаку, то так дідько й смиче за руку жбурнуть на неї ціпком...

Дома напустився на Прохорця, але сам бачу, що він нічого не винен: хіба воно на лихо коїло, чи що?.. Хотів, каже, як найкраще.

Тут Семен взяв обома руками пляшку і навхилки допив з неї всю горілку. І не даром воно сказано, що п'яницю остання крапля валяє.

— Ну, ходім—кажу—товаришу, додому.

— Не піду!—несподівано заперечився Семен.—Хоч ти мене закатуй!

— Чого ж тобі?—питаю.—Аджеж, дякувати Богові, напився, наївся...

— Хочу бить зеркала! Підведи мене до зеркала: я хочу бить, трощить!..

Ну й що ти з ним робитимеш?

І якось прийшла в голову спасенна думка. Здається, у всячині десь вичитав. Виймаю з кишені невеличке зеркальце. Носив, може коли порошину з ока виняять чи що.

— Оханись, кажу, Семене, Бог з тобою!.. Ну, на бий, тільки ходім...

Лимаренко положив його на коліно, бахнув з усієї сили кулаком, аж скалки заскакали на всі боки, а тоді наляломочив бриля і промовив уже спокійно.

— Тепер ходім.

— Повів я його темними проулками додому.

Майорський.

цення ночліжок, і взяв до гострої критики столичні ночліжки, що уявляють з себе розсадники епидемичних хвороб і зовсім небезпечні ні в моральному, ні в пожарному відношенні. На думку докладчика треба одокремити уголовний елемент од безробітнього. Для старих і дітей завести особливі ночліжки; організувати юридичну запомогу і заснувати контору для пришукування заробітку. Доклад викликав живі суперечки; по закінченні їх зібрання дякувало докладчикові. (В. Г.)

— **Всякі звістки.** Головне управління в справах місцевого господарства виробило проект уставу пеклування про народню тверезість.

— Міністерство внутрішніх справ дозволило скликати 3-й всеросійський з'їзд лікарів.

— З Берлина повідомляють, що в недалекому часі в Росії має бути зміна політики що до євреїв. Сподіваються нових репресій. (В. Т.)

— Міністерство торгу і промисловости посилає за кордон члена учебного комітету міністерства професора Залебського, щоб ознайомитися там з становищем физичного виховання в середніх закордонних школах.

— В маї 1912 року в Москві одкриеться всеросійська реміснича виставка. До участи в виставці закличуть славянські держави. Сербія уже згодилась впорядкувати свій одділ. (Россія).

— По ініціативі земських діячів можайського, повіту засновуеться бородинське товариство запомоги військовому вихованню дітей. Товариство ставить собі ціллю навчання дітей шкільного віку „строю" і гімнастиці, ознайомлення з військовою історією Росії і з лицарськими вчинками її армії. (Россія).

Маленький фельетон.

Сон.

Михайло Иосипович Меньшиков застромив перо за вухо, поправив окуляри на носі і, одкинувшись на спинку крісла, глибоко замислився.

Суворо дивилися на нього з величезного божника обличчя угодників, ніби хотіли промовить:

— Ох, і плаче ж за тобою геена огненная, кладезю смиренія видимого.

Сердито потріскувала лямпочка, сповняючи келію задушливим чадом. Старий чорний кіт стрибнув з ліжка й терся коло хазяйських ніг. В грубці насвистував вітер свій похоронний мотив., а у вікно обережно стукав петербурзький дощ.

Під таку симфонію гарно було писати побожні брехні до ближніх, а ще краще—сидіти в солодкій задумі й марити про шибениці для инородців.

Найулюбленіші мотиви Михайла Иосиповича...

Він сидів і марив—про мудрі заходи Діоклетіана, Діоскора, Нерона, про огнища еспанської інквізіції, про турецькі палі, про ризькі знаряддя для мордування, і блаженна ухмилка перекошувала йому святобожне обличчя.

Рипнули двері.

— Це ти, Митродоро?—спитав Михайло Иосипович, не поворухнувшись.

— Приготуй там кухоль молока козинячого: зараз лягатиму. Та покади ладанцем на сон грядущий.

Відповіді не було.

Михайло Иосипович трівожно кинувся в кріслі й озирнувся.

— Ф-ф-фу! як ти мене налякав,—заспокоївшись трохи, посміхнувся він ехидно.—Думав хто з „далеких" пробрався крадькома з бомбою. Сідай... росказуй...

Лисий Дідько, постукуючи ратицями, сів обережно на осаїнчику коло дверей.

— Сюди, ближче,—припрохував Михайло Иосипович.

Дідько витяг з рота люльку, сплюнув на бік і з страхом глянув на божник.

— Хе-хе-хе! боїшся?—заскрипів господарь хати.—А мені байдуже. Звик. Так-от простісінько їм у вічі й дивлюсь ще й посміхуюсь—і нічого... Ну, кажи, чого прийшов? Що новенького чувати в ваших пекельних краях?

— Луципер гнівається,—муркнув Лисий Дідько й знову сплюнув.

— Плюй, будь ласкав, у плювальничку, а не на килим,—зауважив Михайло Иосипович.—Чого він гнівається? хіба що сталося?

— На тебе гнівається. Піди, каже, скажи йому, що я не „ближній" і мене й на дикій козі не об'їдеш. Нема дурнів, каже, поженилися. Так, каже, й скажи йому...

— Та в чім річ, не розумію?

— А в тім, що Луципер ніяк не діждеться, поки ти, нарешті дуба даси.

— Хм... чудний! Прийде час — не втічу.

— Еге, прийде. А коли він прийде, —жди!.. І так жданики поїли... Шкурка вичинки не варт...

— І знов таки не второпаю, чого-ж тобі, властиво, треба? Чи щоб я на осиці повісився, як мій тьозка? Ну, це—зась.

— Хто каже, щоб повісився. Але.. навіщо козиняче молоко п'єш? Щоб віку прибавилось? А в нас даремні видатки на дрова та на солому: адже-ж твій казан давно кипить. Договору не було, щоб козиняче молоко тобі пити.

— Хе-хе-хе!—бризкаючи слиною, сміявся Михайло Иосипович,—здорово я його той... гарного візка підвіз, хе-хе-хе!.. А козиняче молоко страшенно допомагає хворим дідкам, хе-хе-хе! і віку прибавиться. А коза в мене, брат, швейцарська, суща Амальтея, що вигодувала Юпітера.

— Еге... в тім і сила, що не швейцарська, бо тебе одурено. Як би швейцарська, то ще б пів лиха—швидко-б опрігся. А то...

— А то яка ж?—тремтячим голосом промовив Михайло Иосипович.

— Жидівська!... А жиди того й живучі такі, що п'ють козиняче молоко.

— Що? в мене жидівська коза?—схопився Меньшиков. — Митродоро! Митродоро!—гукав він не своїм голосом, і од його голосу погасла лямпадка, а Лисого Дідька ніби корова язиком злизала.

Михайло Иосипович упав у крісло й облився холодним потом.

— Пане! пане!—торсала його за плече стара клюшниця.

— Га? що?—прокинувся Меньшиков і злякано озирнувся по хаті.

— Чого ви, Господь з вами! чи не з пристріту?.. Ось випийте молочка на добра-ніч.

— Не треба! не треба!—махав він руками,—не хочу! неси геть!

— Пху! пху! хай Господь милує. Чого ви такі перелякані?

Михайло Иосипович нагнувся до старенької й таємно зашептав:

— Це молоко од жидівської кози.

— Та невже? — вжахнулась бабуся. Дзбаночок вислизнув у неї з рук, і розбився. Молоко розлилось по килиму.

— Мені допіру сказав про це Лисий Хасід мій з пекла.

Провінціял.

ПО УКРАІНІ.

У КИЇВІ.

Пам'яти Архипа Тесленка. З Курська до редакції „Ради" надійшла вчора така телеграма: „Разом з вами і всім українським громадянством дуже засмучені передчасною смертю молодого письменника Архипа Тесленка. *Курські українці*".

Страшна катастрофа. Не вспіло київське громадянство забути страшної будівельної катастрофи дому Цейтліна на М.-Благовіщенській вулиці, як вчора, коло 6 годин вечора, сталась нова ще страшніша будівельна катастрофа на Львівській вулиці в садибі під № 16. Там будувався дім д. Червоненкіса на шість поверхів; будував його інженер Олтаржевський. Виведено було всього п'ять з половиною поверхів. Причина катастрофи та ж сама, що й в домі Цейтліна, все робилось „на швидку", щоб вспіти до осени закінчити будівлю і пустити кватирантів. Коли вже робітники збірались іти додому, несподівано почувся гуркіт—і північно-східний ріг дому почав одвалюватись зверху поверх за поверхом. Разом з цим падало рештовання. Все це падало на робітників, що не вспіли вискочити. Негайно викликано було пожарні части, сапьорів, скору поміч. Почались роскопки. Викопано до пізнього вечора 6 душ убитих; більше 20 душ тяжко ранених одвезено в лікарні. На місце катастрофи виїхала вища губернська адміністрація, представники прокуратури і зібралось сила народу. Розкопки йшли всю ніч. Олтаржевського арештовано.

Конфіската „Русскаго Знамени". По наказу п. губернатора в позавчорашньому приказі по поліції приставам поражено конфіскувати в продавців 125 число „Русскаго Знамени".

Висилка. Позавчора вислано на два роки в Полтаву арештовану по політичним справам курсистку Фрейман.

Виявилось, що О. Шелюженко, яка померла позавчора од шлункової хвороби, отруїлась гнилою шинкою.

Поширення діяльности установ дрібного кредіту. Міністерство внутрішніх справ, циркуляром за № 29, повідомило п. київського губернатора, що державний банок разом з управлінням по справах дрібного кредіту оце саме роблять заходи коло того, щоб по всіх хліборобських місцевостях побудовать в значному числі зерноховища і елеватори; ці будови, даючи полегкість тим, хто забажає дістать грошову позику під застаову зерна, будуть в той же час усувать потребу негайно спродувать хліб після жнив, а на далі дадуть спромогу зробить і дальші кроки в напрямі загального упорядкування нашої хлібної торгівлі внутрішньої і експортної. Визнаючи, що найкраще і найпотрібніше побудовать зерноховища сельським установам дрібного кредіту, діставши на це потрібні кошти або з державного банку, або із капіталів державних кас, відповідно закону 21 іюня 1910 року,—міністерство внутрішніх справ просить пояснить селянам, що як будуть зерноховища—то й ціни на пашню будуть вищі, сталіші, а все господарство від того більш прибуточним, через те селяне повинні охоче наймати чи й продавать землю, потрібну для будови зерноховищ і елеваторів.

Нещастя з автомобілем. Вчора передсвітом на Слободці сталося таке нещастя. З театра „Аполло" поїхала кататись на автомобілі компанія, в якій було два офіцери, дві шансонетних співачки і тимчасово завідуючий гаражем Гелера Пшегоцький, що взявся виконувати обов'язки шофера. Всі були на підпитку. Минувши Микольську Слободку, великий 50-сильний автомобіль по проханню пасажирів пущено було повним ходом по рівній дорозі, що йде біля полігона. Спереду щось забовваніло. Шофер хотів спинити машину, але зробив це так невміло, що автомобіль перекинувся і накрив усіх пасажирів. Обох офіцерів тяжко поранено, одну співачку вбито, а другу так покалічено, що вона ледві чи виживе. Якимсь чудом врятувався тільки шофер. Автомобіль чисто понівечено.

Санітарний огляд павільонів городської залізниці. Поліція з санітарним лікарем оглядала трамвайні станції на Олександрівській вулиці, Олександрівській пл. і Михайлівському підйомі. У всіх павільонах нечистота. Складено протоколи.

Літання. На Сирецькому стрільбищі Сікорський робить тепер спроби літання на аероплані з пасажирами. Спроби пройшли щасливо.

Безправні. Після облави поліція задержала на В. Валу, № 62 двох евреїв, які не мають права жити в Київі.

З Київщини. На щастить союзникам. В с. Тарнаві, липовецького повіту,—пише наш кореспондент,—місцевий пан-отець з двома селянами Якубенками мали заснувать „Тарнавскій союзъ русскаго народа". Написали про це прохання і статута склали, але публікаційних грошей і гербових марок постачить одмовились,—через те київське губ. присутствіє в справах про спілки і товариства не затвердило союзницького статута.

З Поділля. Заклався. В селі Калюсиці один селянин заклався, що він вистрілом з рушниці виб'є камінця з рук другого селянина, а його не зачепить. М. Коломійчук держав камінця, а той стріляв. За це Коломійчук повинен взяти з стрільця 3 карб. Після вистріла Коломійчук впав неживий: куля пробила йому груди.

Знахідка. Копаючи фундамент на будівлю крамниць у м-ку Окні під старими топчаками, робочі натрапили на якусь яму, коли обкопали її краще, побачили якийсь льох, де знайшли бочку, забиту зо всіх боків. Що в тій бочці було, невідомо, бо її одвезли до князя і там зоставили. Ця земля була колись польська.

З Подтавщини. Вистава. 12 іюня учні баришпільської сельсько-господарської школи улаштували українську виставу. Виставляли „Бурлаку" Карпенка-Карого. Охочих було дуже багато; де-кому довелось повернутись назад у містечко. Залю, де була вистава, уквітчали вінками з дубового і березового листу. На одній стіні був зроблений герб школи: сніп, серпи і граблі.

З Харьківщини. Українська книгарня в Харькові знаходить собі нових покупців на українську книжку з Харьківщини, Курщини та Воровіжчини. Торік на місяць книгарня торгувала 500, а цього року 800 карб. Книгарня шука собі нове більше помешкання й на кращій видноті, ніж зараз. Тоді мабуть і харьківських покупців буде більше. Є думка продавати й кустарні вироби.

З катеринославщини. Один з земських бібліотекарів на Катеринославщині одержав таке „предписаніе" од повітової управи: „Выписку книгъ для библіотеки на малороссійскомъ языкѣ управа признаетъ излишней".

Цікаво, що ця ж управа не вважає „излишними" виписувать такі часописи: „Русскій Паломникъ", „Русскую Правду", „Земщину", „Сельскій Вѣстникъ" й „Русское чтеніе".

Попит же на українську книжку там дуже великий.

З Херсонщини. Нова книжка. Херсонська повітова земська управа видала брошуру під назвою: „Кредітовий фонд при споживничому товаристві". У брошурі цій уміщено циркуляр управи до рад споживничих товариств херсонського повіту та вироблені бухгалтером сельсько-господарського бюро при управі І. Челюком правила кредітового фонду, руководство про те, як заснувать кредітовий фонд, і зразок росписки в одержанні позики з кредітового фонду та касової книги по фонду.

Брошура розіслана усім споживничим товариствам херсонського повіту у двох примірниках. Бажаючим споживничим товариствам инших повітів та губерній може бути вона надіслана дурно. Звертатись за цим треба до управи.

Галичина.

Вибори. Досі обрано в Галичині 80 послів, з них 8 українців, 7 соціалистів, 2 безпартійних, 2 поступових демократів, 13 демократів, 25 людовців, 14 консерваторів. Останні рішучі вибори мають відбутись, завтра, в понеділок. Українці виставляють таких кандидатів: Романа Залозецького, о. Івана Яворського, Юліана Романчука, Теофіла Окуневського, Євгена Левицького, Станіслава Дністрянського, Володимира Синчалевича, о. Йосипа Фоліса, Євгена Петрушевича, Костя Левицького, Тимоша Старуха, Лонгина Цегельського і Сидіра Голубовича.

Буковина.

В буковинському сеймі. В день відкриття сейму після Божої служби в церквах всі посли, крім селян, явились в 11 год. ранку в залі засідань в чорних сюртуках. Місця в залі заняли: крайні ліві—українці, крайні праві поляки і румини, центр—німці і евреї.

Під проводом голови українського клубу посла Миколи Василька відбулося засідання українського сеймового клубу. Заступник голови вітав з радістю призначення посла Стефана Смаль-Стоцького віце-маршалком і дарування йому дворянського титулу.

На біжучі теми.

Сучасний геній.

Син графа Льва Толстого, Лев Львович, хвалився, що дякуючи йому Америка посилала свій флот в Росію і що він напише книжку—„Отець мой и я".

Хто перший письменик,
Хто перший герой?
Лев Львович, панове,
Лев Львович Толстой.
Він геній,—письменник
Один на весь світ,
В Америці Тафту
Зложив він візит.
І з Тафтом він довго
Один розмовляв,
Послати ескадру
До нас підбивав:
„Пошли, мій коханий,
Пошли і не бійсь,
На зносини з нами
Лагідні надійсь:
Між нами лишаться.
Повіки з тих пір
Відносини братські
І тиша і мир
У водах російських
Хай плава твій флот,
Щоб бачили росси,
Що я—патріот.
Я—геній сучасний
Письменник, герой,
Я граф—всім відомий—
Лев Львович Толстой.
Мій батько великий,
Такий-же і я:
Лунає під сонцем
Скрізь слава моя!
Дознаєшся скоро
Ти з наших газет,
Що я—граф Лев Львович—
Філософ—поет.

П. Михайдович.

За кордоном.

Примари війни.

Віденська газета „Neue Freie Presse" з приводу подій в Албанії пише: Становище знову загострилось, з Костянтинополя і Цетінье надходять вісти, які можуть дуже хвилювати. Порта обурена, очевидно, поводінням Чорногорії, наказала Турґутові-паші, коли вважатиме потрібним для себе, перейти навіть чорногорську границю. Коли й справді ця погроза здійсниться, то з цього може вийти таке, про що страшно й думати, бо в відповідь на порушення нейтралітету з боку Турції, Чорногорія роспочне війну.

Все це яскраво доводить Порті, що в неї єсть тільки один вихід: або як можна скоріше погодитись з албанцями і задовольнити всі їх вимоги, або зараз же роспочати війну, бо для неї дорога кожна хвилина. Коли нарада турецького посла з ватажками албанців в Підгориці не дасть бажаних наслідків,—повстання спалахне з новою силою, і тоді, мабуть, загудуть гармати і по той бік чорногорської границі. Балканській війні треба запобігти всіма силами і старатись, щоб її не було; але це можливо тільки в тому разі, коли в Костянтинополі не будуть шукати причіпки для війни з Чорногорією.

Мало того, в цей час, більше ніж коли б то не було, в Костянтинополі мусять прислухатись до добрих порад.

Найкраще було б для Турції погодитись з повстанцями...

Португальські фінанси.

В розмові з співробітниками закордонних газет португальський міністр фінансів, Рельвас, повідомив, що грошове становище Португалії тепер далеко краще, ніж при монархії. Видатки державні зрівняно з прибутками, позика забезпечена, кредітові папери піднялись в ціні і т. инш.

Декларація французького міністерства.

Декларацію нового французького кабінету міністрів прочитав в палаті депутатів Кайо, в сенаті—Крюппі. Декларація зазначає, що палата повинна насамперед вирішити справу з розмежуванням винодільних округ, а потім скласти виборчу реформу. Уряд вимагає оборони гражданської школи та найшвидчої ухвали нового податкового проекту і постарається вирішити питання про залізні дороги. Уряд бажає і на далі держатись спілок з державами та дорогих приятельських стосунків і, ґрунтуючись на силі війська та флоту, буде забезпечувати честь французького імени. Декларація закінчується так: „Наша програма—це програма уряду, що править і працює, як вимагає політика соціяльного розвитку, з поважанням до республіканського режіму і закону".

Палата депутатів зустріла декларацію рясними оплесками.

Останні вісти.

(З газет та по телеграфу).

На харьківських учительських курсах.

ХАРЬКІВ. На курсах губернського земства складено з курсистів комісію, яка має переглянути каталог книжок для земських сельських книгозбірень і скласти новий. Комісія розділилась на підкомісії: по белетристиці, історії, землеописанню, природознавству, суспільним наукам й українську. Ця остання має завести до каталога українські книжки белетристичні й з усяких галузів науки. *(Власн. кор.).*

Спека.

Ст. КІШЕНЬ (М. К. В. З.). От уже кілька днів стоїть надзвичайна спека. На сонці температура доходить до 42 R. Од „солнечнаго удара" померла жінка. *(Власн. кор.).*

Грабіж.

ОХТИРКА. На касіра Обуховського, що віз у маєток Каменка 1800 карб. росплачуватись з робочими, напало шість душ озброєних грабіжників. Касіра й стражника вбито. Кучера поранено. Грабіжників не піймано. *(Власн. кор.).*

Гряд.

ОХТИРКА. Пройшов великий гряд, який наробив силу шкоди в садах і на полі. *(Власн. кор.).*

Ревизія римсько-католицького епархіяльного відомства.

ВІЛЬНА. Прибув командірований з Височайшого наказу для ревизії діловодства віленського римсько-католицького епархіяльного управління Любич-Єрмолович-Лозино-Лозинський і роспочав доручену йому роботу.

Ростата.

СІМФЕРОПОЛЬ. В бердянській городській управі щотовод електричної станції Пересипкін ростратив 1200 карб. Пересипкіна скинуто з служби.

Чорна віспа.

ВІНДАВА. В городі епідемія чорної віспи. Хворіють на неї вже в десяти домах.

На амурській залізниці.

БЛАГОВІЩЕНСЬК. Серед робітників, що прибули на роботи по проведенню амурської залізниці, неспокійно. Робітники незадоволені платою. Будівничі стрівожені.

Всякі звістки.

ПЕТЕРБУРГ. Рейнбот, який пробуває тепер в Петербурзі, клопочеться, щоб йому дозволено було виїхати за кордон.

Рухлов з Кавказа поїде в Сібірь оглядати сібірську і забайкальську залізні дороги.

Тарифний комітет дав право потішним їздити по всіх залізницях за чверть білета.

В Царицині Іліодорови прихильники счинили бешкет на пароході. Якийсь пасажир щось сказав про Іліодора. Натовп кричав, що зверне йому в'язи і вкине в Волгу. Іліодор погрожував пасажирам ціпком і говорив погрожуючі промови.

„Рѣчи" повідомляють з Смоленська: за співання на одкритій сцені куплетів, де висміювано поліцію, губернатор оштрафував артіль офіціянтів, закривши на три дні сад і ресторан, який орендувала артіль.

ОДЕСА. З приюту для малолітніх злочинців втекло 9 душ. Двох задержано.

ПАВЛОГРАД. За 14 і 15 іюня в повіті вбила блискавка 43 душі.

ВАРШАВА. Газету „Вольный Голосъ" оштрафовано на 100 карб.

В Ченстохові забастовка 500 робітниць фабрики Ченстоховянка закінчилась неуспіхом. Фабрика рощитала всіх робітниць і почала приймати робітниць на старих умовах. Деяких робітниць арештовано. Фабрику охороняє великий наряд поліції.

КАТЕРИНОСЛАВ. Прийшла звістка про велику пожежу на шахті біля станції Інгулець. Негайно послано поїзд рятувати.

УГЛІЧ. В волостях: Васильевській, Ільїнській і Мікляевській в 50 селищах гряд вибив на 1700 дес. хліб. Шкоди на 120,406 карб. Самих вікон вибито на 611 карб.

ЮЗІВКА. В селі Новомихайлівці гряд вибив багато хліба. Вбито 25 штук овець, трьох волів і силу птиці. Шкоди дуже багато.

Література, наука, умілість і техніка.

= **Історія України.** Друкуються і незабаром вийдуть другим виданням „Оповідання з історії українського народу" Гр. Коваленка, з малюнками.

= **Наукові праці.** В Харьківськом у архиві працює тепер студент Піскунов над працею з української історії: „Полковий суд". Д-ій Піскунов занотував більше 1000 діл козацького полкового суду. Архиваріус Є. М. Іванов незабаром друкуватиме працю: „Самозванці Слобідської України". Тих самозванців було 3; один українець а два росіянина вдавали з себе Петра І.

= **Український стиль.** Чорноморсько-кубанська залізна дорога має будувати всі вакзали в українському стилі.

= **„Засів".** Вийшло число 16 популярного українського тижневика „Засів". Зміст його такий: По світу.—Українське життя. — Республіка в Португалії, Закордонного.—Українці, як окрема нація, Ф. Коломійченка.—Кріваві квіти, Гр. Чупринки.—Празник Купайла, Хр. Ящуржинського.—Благословенна земля, М. Григоровича.—Селянська кооперація: „Не так тії вороги—як добрії люде", А. Силенка.—Віспа, С. Черкаського.—Дописи.—Нові книги.

= **Нові видання „Торбана".** Музичне видавництво „Торбан" у Львові видало останніми часами такі композиції: В. Безкоровайний, „Козаченьку, куди йдеш"? народня пісня на скрипку в супроводі фортепяна; Я. Лопатинський „Сирітка" пісня на середній голос в супроводі фортепяна до слів С. Яричевського.

= **Нове видання „Добродійного товариства“.** Петербурзьке українське „Добродійне товариство видання дешевих і корисних книжок“ лаштує до друку народню енціклопедію по хліборобству агронома К. Мацієвича. Окрім того товариство має на увазі ще кілька видань по сельському хазяйству.

Театр і музика.

— **Труппа Воронецького** грає в г. Новомосковську (на Катеринославщині), в комерційному театрі. Спершу (цілий місяць май) грала труппа російські пьеси, а далі задумав антрепреньор узятись до українських вистав. Для цього зібрав „труппу“. 14 іюня почали грати. Ишла драма Кропивницького „Дай серцю волю, заведе в неволю“. Грали дуже зле.

ДОПИСИ

(Од власних кореспондентів).

С. ШКАРІВКА, васильківського повіту (на Київщині). *Надії на врожай.* Хліба в нашому селі виглядають як найкраще. Як озимина, так і ярина, дякуючи великим дощам, піднялися, так, що жита будуть мабуть не менше, як в пояс людині, густі та хороші. Аби тільки була погода під час жнив, то можна буде сподіватися великого врожаю. Луки виглядають дуже гарно. Сіно скрізь велике та густе. Що до огородини, то вона хоч і велика та буйна, але овочів багато не обіцяє, бо за дощами вона пішла більше вгору і не дасть особливо доброго врожаю.

От що до пасішництва, то тут дощі принесли тільки шкоду. В нашому ж селі багато людей займається цим ділом, сіє фацелію (медоносну траву) і особливо уважно розводить бжіл і в инші роки це дає нашим селянам добрий прибуток. Тепер же під час дощів фацелія, гречка та инші квіти налиті водою і не дають бжолі бажаних соків, через це де-які пасішники годують своїх бжіл цукром, а більшість, що не спроможні цього робити, зовсім лишаються без бжіл, що далеко літають за медом і пропадають. Все ж, хоч і лихо від дощів для бжіл, та користь велика від них для хлібів, а це останнє завше переважає все инше в селянському житті.

—

С. ЛЮБИМОВКА, новомосковського повіту на Катеринославщині. *Товариська крамниця.* Давно вже любимівці думали про заснування якої небудь кооперативної інституції: чи то сельсько-господарського товариства, чи товариської крамниці, але за браком інтелігенції, котра взялась-би за організацію справи і керувала-б нею хоч спочатку—думки так думками зоставались.

Нарешті дякуючи ініціативі з боку тутешнього волостного писаря, добродія Л., думку свою любимівцям стало можливим здійснити. Минулого року порішили відкрити в Любимівці товариську крамницю. Подали Губернаторові відповідний статут, який і було затверджено ще 27 іюня 1910 року. Після цього пішли звичайні міркування, як і з чого почати. Через це крамницю вдалося відкрити тільки 19 января 1911 р. На основі статуту членами т-ва можуть бути всі жителі Любимовської волости, а також громади, артілі і инші. Вступна плата 1 карб., пай 5 карб.

До цього часу було трое загальних зборів, на яких, між иншим постановлено, що кожний член т-ва може мати не більше 5 паїв.

На 1-е іюня всього членів в т-ві було 55. Краму має т-во карбованців на 600. Крамниця міститься в найнятій хаті, за котру т-во платить 60 карб. на рік. Продаж краму робить член т-ва д. М., за що бере 300 карб., жалування на рік і кватирю. Крам продається, як своїм членам, так і стороннім за готові гроші, а буває иноді прикащик дає де-кому в борг під свою відповідальність.

Не дивлячись на те, що не пройшло й півроку, як відкрито крамницю, а її тут помітно; вона примусила приватні крамниці продавати крам по такій ціні, як і сама продає.

Помірними цінами і гарним крамом крамниця привабила до себе покупців і крім того заслужила великої прихильности і любови і тому люде охоче ідуть купувати крам до неї.

На великий жаль, молоде т-во ще не робить ніяких заходів що до поширення кооперативної свідомости, якої бракує всім.

—

Г. КУРСЬК. *Памяті Т. Шевченка. В музеї.* У г. Курську городська управа, шануючи память Тараса Шевченка, повісила в городській семенівській бібліотеці портрет його.

Копія з Крамського. Портрет дуже добрий; робота чудова, як мовив мійський художник Голиков. В бібліотеці він висить на гарному місті і дуже визначається серед малих дрібних олеографій инших письменників.

В музеї в Курську між иншими речами, які стосуються до України, є срібний пояс гетьмана Самойловича. В архиві багато інтересних для історії України документів, але сістематично підведені вони тільки від 1780 року.

Листування редакції.

Минськ. Передпл. № 823. Газету слатимем на вказану адресу.

Грунь. Гавришу. Лист одержали без доплати.

Передпл. № 3737. Прохання подавати на імя директора „людмілінської жіночої семинарії м. Мрина, Чернігівськ. губ.

Помилка.

В статті „З'їзд подольських кооператорів“ помилково надруковано, що секретарем з'їзду був Гайден, а тим часом секретарював д. Гайдей.

Ціни на хліб.

Пшениця (в копійках за пуд): в Одесі 105 (озима), 98 (улька) й 87 (суржак), у Маріуполі 102 (оз.), 90—97 (гірка) й 100—102 (гарнівка), у Ростові 102—109 (гарн.), 102—105 (гірка) й 100—107 (оз.), у Київі 98—101, у Фастові 92—95. *Жито*: в Одесі 78, у Маріуполі 73, у Ростові 74—75, у Київі 65—68 (поміщицьке) й 62—65 (селянське), у Фастові 63—66 (поміщ.) і 59—62 (сел.). *Овес*: в Одесі 74, у Ростові 60—70, у Київі 70—74 (поміщ.) і 64—68 (сел.), у Фастові 66—69 (поміщ.) і 61—65 (сел.). *Ячмінь*: в Одесі 84—86, у Маріуполі 69, у Ростові 79—80. *Кукуруза*: в Одесі 69 (звичайна) й 73 (чинквантіно). *Просо*: у Ростові 62. Настрій трохи покращав, ціни на ячмінь зростають.

Справочний одділ.

Календарні відомості. Неділя, 19го іюня.
Піст—Петрівка.
✝ Св. ап. Іуди, брата Господня, мч. Зосими.
Сх. сон. 3 год. 52 хв., зах. сон. 8 год. 15 хв.

Понеділок, 20-го іюня.
Піст—Петрівка.
Свмч. Мефодія, єп. Патар., Левкія, єп.
Сх. сон. 3 год. 53 хв., зах. сон. 8 год. 14 хв.
☽ Місяць настає в 11 г. 22 хв. дня.

Редактор В. Яновський.
Видавець Є. Чикаленко.

Оповістки.

ЛІКАРІ та ЛІКАРНІ

Кабінет зубного лікаря **Дем'яновича-Цигури.** Гоїння, пломбування і вставл. штучн. зуб. Прийм. 9—12, 3—6 годин. Нестерівська, 36. р.-312-60

ПРИТУЛОК ДЛЯ ПОРОДІЛЬ акушерки **М. І. Дмитрієвої-Лінчевської** під догляд. лік.-спец. Прийм. секр. вагітн. і породіль у всяку пору. Мар.-Благовіщенська 44.

ГОМЕОПАТИЧНА АПТЕКА І ЛІЧЕБНИЦЯ ОДЕСЬКОГО ГАНЕМАНОВСЬКОГО Т-ва.
Висила негайно почтою всякі ліки, книги, лічебники, спеціальні аптечки, туалетні речі, засоби для росту волосся, зубні, од мозолів і и. Гомеопатичні кофе і какао.
Священикам, учителям, практикам—гомеопатам і иншим при постійних замовленнях, відповідна знижка. Листовні поради в хворобах.
Адреса: Одеса, Херсонська 52. В. І. КОРОТКЕВИЧУ. 10-475-7

Зуб на лікаря **Бр. ТЕТЕЛЬБАУМ,** Прорізна 24.
Прийм. лікарі-спец. 9 год. р. до 9 г. в. Пломба 50 к., вирив. зуб. без болю 1 р. Штучні зуби 1 р.

Д-р. мед. І. М. ЛУЦЕНКО.
Одеса, Херсонська 52.
Спеціалист гомеопат. Рентгеновський і електро терапевтичний кабінет. Токи д'Арсонвала—Тесла. Поради приїзжим на одеські лимани і морські купання.

ПРАЦЯ.
На виїзд. З доплатою від 10 карб. шук. урок. студ. юрид. фак-та в Київі. Заказним: Проскурів Фальборку.

ВСЯКІ
Шлюбні розлуки. (Бракоразв. дѣла). Карні справи узакон. і усиновлення дітей, окремі пашпорти жінкам, одзиви, апеляц. і касаційні скарги. Прохання на ВИСОЧАЙШЕ ІМ'Я, поради листами заочно. Прийом від 3 до 6 годин дня. В. Володимирська 53, кв. 17. є. А. Туржанський. 100-369-18

Мармуров. лабрадор. і гранитн. **Вироби Л. П. Захніер Кіев**

Магазин: В.-Васильків. 15. Склад: Німецька ул. 13. У великому виборі мармурові й лабрадорні Памятники, надгробні плити та ин. Залізні штахети й хрести. Прийм. замовл. з шведськ. граніта й лабрад. власн. каменолом. в городі й провінції. Гран. і лабрад. прод. необробленим. 50-237-29

Українці! Свій до свого!
ФОТОГРАФ Ф. Ф. РАБИНЧУК,
Київ, Львівська ул. № 6.
Пропонує шан. землякам по недорогій ціні свої послуги. Робить фотогр. знімки всілякого розміру, листовні картки. При фот. єсть спец. художній відділ. Портрети—від 1 карб.

!!! Тілько !!!
В магазині ХРЕЩАТИК № 58, проти Бесарабки **„СЛАВА“**

Убрання дитяче	од	2 карб. — к.
Куртки	„ „	4 карб. — к.
Пальта	„ „	2 карб. 50 к.
Дармовіси	„ „	2 карб. 50 к.
Матроски	„ „	— карб. 75 к.
Плаття піке	„	1 карб. 50 к.

Прохаємо упевнитись і не забувати адресу
ХРЕЩАТИК № 58.
„СЛАВА“
25-399-27

МАГАЗИН ОВУТТЯ під фірмою
Р. Клейбера
цим сповіщає ш. ш. своїх замовців, що з 6 февраля 1911 р. він перебрався в нове, ширше наново одремонтоване помешкання на Хрещатику, в № 47-й, проти аптоки Филиповича (близче до Бесарабки). Магазин значно поновлено і поширено, через що є змога на багато зменшити ціни. Особливу увагу звернено на вчасне і совісне виконання замовленого. Тішу себе сподіванкою, що шановні покупці, добродії і добродійки, не залишать мене без уваги і одвідають новий магазин, щоб упевнитись в дійсности вищереченого.
З щирим поважанням
Власник магазину
А. М. ВАЩЕНКО
Хрещатик № 47. 20-96-41

В Умані
угол Полицейської та Миколаевської купувати №№ „РАДИ“ можна в книгарні „ПРОСВѢЩЕНІЕ“. Там же продаж українських книжок.

Повні **комплекти** українського журнала
Нова громада
За рік 1906. (12 книжок).
Продаються по 3 р. 50 к.
З пересилкою.
Київ, Українська книгарня Безаківська № 8.
рок.-366-27

САМОВЧИТЕЛІ РУКОМЕСЛ І ЗОРУДУВАНЬ.
Бондарське діло з 50 мал.—50 к. Вірьовочно-канатне з 43 мал.—40 к. Випалювання по дереву з 24 мал. і 2 черт.—35 к. Випилювання по дереву з 50 мал. і 1 черт.—40 к. Гальванопластика з 27 мал.—50 к. Дрожчеве зоруд.—40 к. Жіночі рукомесла з 48 мал.—40 к. Бляшані роботи з 63 мал.—50 к. Зеркальне зорудування з мал.—40 к. Золочення і сріблення по дереву і металу з 14 мал.—40 к. Шкуряне зорудування з мал.—40 к. Красільщик-люб.—40 к. Критницьке діло з 86 мал.—40 к. Коваль-люб. з 47 мал.—40 к. Лаки і замазка—40 к. Лудіння, паяння і гальван. нікелір.—40 к. Муляр-люб.—40 к. Маслобойне зоруд. з 23 мал.—35 к. Мирошницьке зоруд. з 26 мал.—60 к. Миловарн.-практ. з 27 мал.—50 к. Набивка чучел з 37 мал.—40 к. Шпалерник-люб. з 67 мал.—40 к. Палітурник з 56 мал.—40 к. Пічницьке діло з 36 мал.—50 к. Піротехник-люб. з 35 мал.—50 к. Плетіння сіток з 29 мал.—30 к. Тесляр-люб. з 79 мал.—40 к. Палірування і лакірування з мал.—40 к. Латання калош і шин—40 к. Вироб вакси, масті—40 к. Вироб оливи і олинафту—40 к. Вироб колесн.—копит. і упряжн. масті—40 к. Вироб непромок. тканів—40 к. Чинбарське діло—40 к. Слюсар-люб. з 57 мал.—40 к. Столяр-люб. з 86 мал.—40 к. Токарь-люб. з 72 мал.—40 к. Фотограф-люб. з 67 мал.—50 к. Ретушер-люб. з мал.—40 к. Годинникарь з 24 мал.—40 к. Вироб чернил—35 к. Шорно-сідельне діло з 21 мал.—40 к. Щіточник з 21 мал.—35 к. Висил. накладн. платою книжк. склад „Языковѣдъ“, С.-Петербург, Катерининський кан. 134, відд. 182. Пересилка 1 кн.—15 к., 2 кн.—20 к., 3 кн.—35 к., 4 кн.—41 к. і 5 кн.—46 к. за наклад. плат. 15 к. 0-451-5

СУЧАСНЕ
ВИКОРИСТОВУВАННЯ ПІСКУ
на цеглу, плити, блоки, труби і т. ин. дуже вигідно МАШИНАМИ та ФОРМАМИ
Д-ра Гаспарі
Требуйте брошюру № 351.
„Машиностроительный заводъ
Д-ръ Гаспари и К°.
Маркранштедт. (Германія).
Друкування та переписка на російск. мові. рок.-38-11

Українська Книгарня
(бувш. „Кіевская Старина“) оповіщає своїх клієнтів, що за виїздом В. П. Степаненка в Пятигорськ, **комісові виплати за 1-е півріччя 1911 року відкладаються до 1-го августа цього року.**

ВИДАВНИЦТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ УЧИТЕЛЬ“
видало такі підручники:
1) **Гр. Шерстюк.** Українська граматика, частина перша, 20 коп.
2) **Його-ж.** Українська граматика, частина друга, 25 коп.
3) **С. Черкасенко.** Граматка (букварець) ц. 5 коп
4) **Ол. Кониський.** Арихметика для школи, ц. 10 коп.
Купувати ці книжки можна: 1) в Українській книгарні“, Київ, Безаківська, 8 і 2) в книгарні Л.-Н. Вістника, Київ, В.-Володимирська, 28. рок.-16-11

Єдиний у Київі
спеціяльний магазин стародавніх річей міститься на Інститутській ул. в д. № 1. Купує по найвищих цінах всякі стародавні речі, жемчуг і коштовні самоцвіти, 3-х рублеві платіни по 17 карб.
Каталог монет продаю по 1 р 25 к. М. Золотницький, Київ Інституська № 1. 100-349-21

Книги за пів ціни
висил. книжн. складъ „Языковѣдъ“ С.-Петербург Катерин. канал 134. Отд. 182. **Видатні Російські й укр. письменники:** Аксаков, Барятинський, Бѣлинський, Гоголь, Грановський, Жуковський, Загоскин, Кольцов, Котляревський, Квітка-Основ'яненко, Лермонтов, Радіщев, Рилеєв, Толстой, Горький, Короленко. Всі твори з портретами авторів. Ц. за 14 т. 4 карб. 25 к. з пересилкою. Эвропейські письменники в руському перекладі під редакц. Петра Вейнберга з життєписом авторів: (Книжки ухв. Уч. Ком. при М-ві Нар. Осв.) Гете, Шіллер, Шекспир, Шерідан, Байрон і Данте. Ц. за 6 том. з перес. 3 карб. 75 к. Обоє зібрання вкупі за 5 карб. 50 к.
БЕЗ ЗАВДАТКУ ЗАМОВЛЕННЯ НЕ ВИКОНУЮТЬСЯ. р.-445-10

Продано більш ДВОХ МИЛІЙОНІВ слоїчків
МОЛОДІСТЬ і КРАСУ
придає КОЖНОМУ ЖІНОЧОМУ ОБЛИЧЧЮ КРЕМ
„КАЗИМИ“
МЕТАМОРФОЗА
ЦІЛКОМ знищує ряботиння вугрі, плями, зморшки запалювання та инш. хиби обличчя.

Затв. Департ. Ман. і Торг. за № 4683

М. П. СТАРИЦЬКИЙ.
ДРАМАТИЧНІ ТВОРИ.
Том І-й: Сорочинський ярмарок, ком.-опер. на 4 д., За двома зайцями, міщ. ком. на 4 д., Як ковбаса та чарка, то минеться й сварка, вод. на 1 д., Ой не ходи Грицю та на вечерниці, др. оперета на 5 д., „По модньому“—вод. Ціна 2 руб.
Том ІІ-й: Крути та не перекручуй, ком. в 5 д., Циганка Аза др. в 6 д., Ніч під Івана Купала в 5 д., Ціна 2 карб. **Том ІІІ-й:** Тарас Бульба, др. на 6 д., Юрко Довбиш, др. на 6 д., Чорноморці, оперета на 3 д., Зімовий вечір, др. етюд. на 2 д. Ціна 2 руб. Всі п'єси дозволені в друкованому виданні до вистави. Продаються по всіх кращ. кн. магазинах. Видання Театральної бібліотеки С. Ф. Разсохина в Москві. р.-468-9

В УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ
Київ, Безаківська № 8.
Продаються такі книжки:

Стефаник	ОПОВІДАННЯ.	Ц. 70 коп.
	На кращому папері	Ц. 85 коп.
Б. Грінченко.	ЯКОЇ НАМ ТРЕБА ШКОЛИ	Ц. 4 коп.
„	НАРОДНІ ВЧИТЕЛІ і УКРАЇНСЬКА ШКОЛА	Ц. 5 коп.
П. Смуток.	ПІД СТЕЛЯМИ ДУМИ	Ц. 5 коп.
Д. Мордовець.	КОЗАКИ і МОРЕ	Ц. 40 коп.
	В ДЕРЖАВНІй ДУМІ	Ц. 5 коп.
А. Кониськенко.	ДО ІСТОРІЇ ЗЕМСЬКОЇ ШКОЛИ НА ХЕРСОНЩИНІ	Ц. 15 коп.

роков.-32-54

ШПАЛЄРИ ДО НАСТУПНОГО СЕЗОНУ
одержано в величезнім виборі виключно нових малюнків кращих російських і закордонних фабрик В МАГАЗИНІ
Ільї Штейнгольта,
Київ, Хрещатик, дім Маршака № 5, тел. 2482.
ШПАЛЄРИ повномірні від 8 коп. до найкращих сортів. 5-457-5

Фотоцінкографія „ГРАФИКЪ“
Михайлівська, 6, тел. 25—15,
робить КЛІШІ для друкування малюнків. 0-1761-31

Бр. Ф. та І. Якубовські
Київ, Байкова гора 4,
(біля кладовища, за віадуком).
Мають на складі **біля 300 пам'ятників, хрестів, оград** найновіших малюнків по дуже доступних цінах. Фабрика і власні карьери (камнеломні) дуже гарних по кріпості і красі пород: чорного граніту, дрібно-зернистого лабрадорита і буйно-півітного лабрадора при с. Торчині, Київ. г., с. Буках Волин. губ. Спеціальн. вироб. родинних склепів з каменю, залізобетону й цегли. 10-455-6

В УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ
Київ, Безаківська № 8.
ПРОДАЄТЬСЯ КНИЖКА
ОПОВІДАННЯ
Василя Стефаника.
З ПОРТРЕТОМ АВТОРА. В книзі уміщено такі оповідання: Ангел, Сама самиська, Сон, Басараби, Озимина, Злодій, Синя книжечка, Виводили з села, Стратився, В корчмі, Лесева фамилия, Побожна, Вечірня година, Майстер, Мамин синок, Катруся, Портрет, Давнина, Вістуни, Май, Палій, Смерть, Кленові листки, Похорон, Такий панок, Осінь, Шкода, Новина, Камінний хрест, Засідання, З міста йдучи, Святий вечір, Діти, Підпис, Лан, Лист. Ціна 70 коп., на кращому папері 85 коп. р.-439-14

Друкарня 1-ої Київської Артілі Друкарської Справи. Трьохсвятительська 5. Телеф. 1069.